

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ІНШИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 330.341.42

JEL M20

DOI: 10.31471/2409-0948-2023-1(27)-90-100

Мандибур Вікторія
Магістрант ОПШ «Менеджмент», бакалавр з туризму
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
76019, Івано-Франківськ,
вул. Карпатська, 15
e-mail: vika.mandubyr2001@gmail.com

Архипова Людмила Миколаївна
доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри туризму
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна
e-mail: l.konsevich@gmail.com
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8725-6943>

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Анотація. Метою статті є аналіз проблем і перспектив розвитку міжнародного туризму в місті Івано-Франківську. В дослідженні обґрунтовано наявний потенціал, стан, атрактивність історико-культурних пам'яток міста, визначено напрямки для їх покращення. Проведене соціологічне дослідження серед керівників, працівників туристичних об'єктів та туристів, які їх відвідували, в тому числі іноземців.

Об'єктом дослідження обрано місто Івано-Франківськ. Акцентовано увагу на проблемах, які стають перепоною для більш потужного розвитку міжнародного туризму в місті: недостатня кількість закладів розміщення і харчування, нестача місць для паркування, недостатня туристична інфраструктура, мала кількість атрактивних заходів. Проведений аналіз туристичних потоків. Можна стверджувати, що кількість іноземних туристів в місті не є стійкою, а залежить від різних чинників, таких як політична ситуація, економічний стан країни, епідеміологічна обстановка, наявність воєнного стану тощо. Головні причини спаду міжнародного туризму у Івано-Франківську останні три роки (2020–2023) очевидні: пандемія COVUD-19 і повномасштабне вторгнення в Україну.

Згідно результатів дослідження з іноземних відвідувачів – міжнародних туристів найчастіше туристичні об'єкти Івано-Франківська відвідували польські туристи. Їх цікавили всі об'єкти окрім Реформістської синагоги. Серед опитаних респондентів – відвідувачів туристичних об'єктів м. Івано-Франківська виявились туристи з Англії, США, Китаю, Білорусі, Франції та Бахрейну.

Найбільш атрактивними історико-культурними об'єктами Івано-Франківська є: Пасаж Гартенбергів, Костел Єзуїтів, Вірменська церква, Івано-Франківський краєзнавчий музей та Темпель Реформістська синагога. Найменш атрактивними об'єктами є: Музей Михайла Грушевського, Колегія Єзуїтів, Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери.

Зроблено висновок про те, що в повоєнній відбудові України розвиток міжнародного туризму в Івано-Франківську виглядає актуальною та перспективною галуззю, яка може стати важливим джерелом доходів для міста та допомогти підвищити його престиж в міжнародному співтоваристві.

Ключові слова: міжнародний туризм, соціологічне опитування, туристичні об'єкти, Івано-Франківськ, проблеми, перспективи.

Mandibur Victoria
Master's student of OPP "Management",
bachelor's degree in tourism
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Karpatska St. 15, Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine
e-mail: vika.mandubyr2001@gmail.com

Arkhypova Liudmyla
doctor of technical sciences, professor,
head of the tourism department
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
st. Karpatska, 15, Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine
e-mail: l.konsevich@gmail.com ORCID
<https://orcid.org/0000-0002-8725-6943>

ANALYSIS OF PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL TOURISM IN IVANO-FRANKIVSK

Abstract. The purpose of the article is to analyse the problems and prospects of the development of international tourism in the city of Ivano-Frankivsk. The study substantiates the existing potential, condition, and attractiveness of the city's historical and cultural monuments, and identifies directions for their improvement. A sociological study was conducted among managers, employees of tourist facilities and tourists who visited them, including foreigners.

The city of Ivano-Frankivsk was chosen as the object of the study. Attention is focused on the problems that become an obstacle for the more powerful development of international tourism in the city: insufficient number of accommodation and food establishments, lack of parking spaces, insufficient tourist infrastructure and small number of attractive events. An analysis of tourist flows was carried out. It can be argued that the number of foreign tourists in the city is not stable, but depends on various factors, such as the political situation, the economic state of the country, the epidemiological situation, the presence of martial law, etc. The main reasons for the decline in international tourism in Ivano-Frankivsk over the past three years (2020-2023) are obvious: the COVID-19 pandemic and the full-scale invasion of Ukraine.

According to the results of a study of foreign visitors - international tourists, the tourist attractions of Ivano-Frankivsk were most often visited by Polish tourists. They were interested in all objects except the Reform Synagogue. Tourists from England, the USA, China, Belarus, France and Bahrain were among the surveyed respondents - visitors to tourist facilities in the city of Ivano-Frankivsk.

The most attractive historical and cultural objects of Ivano-Frankivsk are: Gartenberg Passage, Jesuit Church, Armenian Church, Ivano-Frankivsk Local History Museum and Temple Reform Synagogue. The least attractive objects are: Mykhailo Hrushevskyyi Museum, Jesuit College, Ivano-Frankivsk Museum of the Liberation Struggle named after Stepan Bandera.

It was concluded that in the post-war reconstruction of Ukraine, the development of international tourism in Ivano-Frankivsk looks like a relevant and promising industry, which can become an important source of income for the city and help increase its prestige in the international community.

Keywords: international tourism, sociological survey, tourist objects, Ivano-Frankivsk, problems, prospects.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розвиток міжнародного туризму є надзвичайно актуальним для Івано-Франківська, яке розташоване в самому серці Прикарпаття, одному з найбільш популярних туристичних регіонів України [1]. Місто має багату історію, культуру та природу, які приваблюють туристів з різних країн світу. До того ж, Івано-Франківськ є важливим транспортним вузлом для подорожей в гори, що робить його зручним місцем для початку подорожей [2].

Останні десятиріччя Івано-Франківськ став місцем проведення різноманітних культурних та інших атрактивних заходів, таких як музичні фестивалі, спортивні змагання, та інші. Спорудження гірськолижного курорту «Буковель» також сколихнуло розвиток туризму в місті, яке для курорту є транспортним вузлом [3].

Проте, є певні проблеми, які стають перепоною для більш потужного розвитку міжнародного туризму в Івано-Франківську [4]. Наприклад, недостатня кількість готелів та ресторанів, нестача місць для паркування, недостатня інфраструктура для туризму, мала кількість атрактивних заходів. Також, в Україні не налагоджена система повернення податків туристам, що може бути прихованою причиною зменшення кількості іноземних туристів, які відвідують країну [5]. Однак головні причини спаду міжнародного туризму у Івано-Франківську останні три роки (2020-2023) очевидні: пандемія COVUD-19 і війна.

Однак в повоєнній відбудові України розвиток міжнародного туризму в Івано-Франківську виглядає актуальною та перспективною галуззю, яка може стати важливим джерелом доходів для міста та допомогти підвищити його престиж в міжнародному співтоваристві [6]. Дослідженню цієї проблеми присвячена дана робота.

Аналіз публікацій. Проблема розвитку міжнародного туризму в Україні вивчається тривалий час різними науковими організаціями та академічною спільнотою. Варто відмітити роботи О.Любіцевої, І.Смірнова, І.Винниченка, Г.Горіної, Т.Ткаченко, В.Передерка та ін. відомих українських туризмознавців [7,8,9]. Також існують дослідження туристичних агентств та компаній, які спеціалізуються на туризмі в Україні та регіонах. До цього числа належать "Explore Ukraine", "Trip Advisor" та "Ukraine Tours". Крім того, проблема розвитку міжнародного туризму в Івано-Франківську є предметом уваги місцевих владних органів та представників державного управління, які активно займаються розвитком туризму в місті та регіоні [4].

Незважаючи на значну кількість публікацій, проблеми зростання частки міжнародного туризму в Україні, та в Івано-Франківську, зокрема, ще недостатньо вивчені [10]. Окрім того, ситуація на туристичному ринку дуже динамічна, тож оновлення досліджень завжди актуально [11].

Метою статті є аналіз результатів проведеного соціологічного опитування для оцінки проблем і перспектив залучення іноземних туристів в м. Івано-Франківськ.

Методика дослідження. Результати даного дослідження туристичних пам'яток Івано-Франківська, що лягли в основу цієї статті, базувались на методі соціологічного опитування та контент-аналізу [9].

Перший крок — створення баз даних для опитування та анкети. Перша база даних мала стосуватись інформації про туристичні об'єкти, їхні послуги, інфраструктуру, наявні проблем та перспективи їх вирішення. Для її створення потрібно було обрати відомі туристичні об'єкти Івано-Франківська. В результаті проведеного нами аналізу було відібрано 21 туристичний об'єкт, які є найбільш популярними для відвідування в місті.

В другій базі даних було опитано випадкових 45 респондентів які виявилися відвідувачами обраних туристичних об'єктів і погодилися пройти опитування. Зібрано інформацію про відвідувачів, в тому числі іноземців, та їхню оцінку відвіданих туристичних об'єктів.

Оброблення отриманих анкет проводилось за допомогою пакету Microsoft Office.

Предметом дослідження є аналіз результатів анкетування туристичних об'єктів і відвідувачів туристичних об'єктів міста Івано-Франківська.

Виклад основного матеріалу. Івано-Франківська область є досить перспективним туристичним регіоном України, в ній окрім гір з унікальними ландшафтами і краєвидами зосереджена велика кількість історико-культурних пам'яток, пам'яток архітектури та містобудування. В області є 1 360 пам'яток архітектури, серед яких 87 — пам'ятки національного значення, які є пам'ятками мурованої та дерев'яної архітектури, 31 - пам'ятки житлового і громадського будівництва, крім того стародавні замки та церкви; давньоруські міста з комплексом культурно-історичних пам'яток; місця народження визначних людей, що відіграли важливу роль в українській історії; місця визначних історичних подій; місця де розвивалось вишивання, гончарство, ліжникарство, килимарство, писанкарство. Під охороною держави в Івано-Франківській області є 4 синагоги, 28 костелів, монастирі. 380 тис. експонатів зберігаються в 35 музеях в містах Івано-Франківської області [8].

В місті Івано-Франківську - 6 пам'яток національного значення [4]. Ще 15 об'єктів були обрані як туристичні найбільш відвідувані (табл.1). Приналежність м. Івано-Франківську оцінювалась за юридичною адресою. Фактично філії Краєзнавчого музею знаходяться у Верховинському районі. Послуги, які надають об'єкти за результатами опитування, представлені в табл. 1. Потрібно зазначити, що обсяг послуг, місткість, наявність і регулярність екскурсійних програм явно недостатні для потужного зростання туристичних потоків міжнародних туристів.

Кількість іноземних туристів за даними офіційних статистичних джерел в місті зростала протягом 2000-2013 років [10]. Після певних коливань кількості туристів в 2014 та 2015 роках, в 2016 році відбувся значний стрибок до 79 973 туристів. Проте згодом кількість іноземних туристів почала зменшуватись, а в 2020 році за рахунок пандемії COVID-19 відбувся найбільший спад до 62 479 туристів. Таким чином, можна стверджувати, що кількість іноземних туристів в місті не є стійкою, а залежить від різних чинників, таких як політична ситуація, економічний стан країни, епідеміологічна обстановка, наявність воєнного стану тощо.

Для приваблення іноземних туристів надзвичайно важливою є туристична інфраструктура [12]. За результатами соціологічного опитування обраних туристичних об'єктів м.Івано-Франківська отримано наступні результати. 11 туристичних об'єктів облаштовані демонстраційними елементами, тобто в них проводяться екскурсії, виставки, тощо. До таких відносяться — Етнографічний музей старожитностей Гуцульщини, Музей Михайла Грушевського, Літературний музей Прикарпаття, Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери, Музей «Герої Дніпра», Музей мистецтв Прикарпаття, Івано-Франківський краєзнавчий музей, Фортечна галерея «Бастіон», Обласний музично-драматичний театр імені Івана Франка, Музей Родинних Професій та Історико-меморіальний музей Олекси Довбуша. 8 туристичних об'єктів — частково підготовлені — Палац Потоцьких, Готель «Австрія», Пасаж Гартенбергів, Колегія Єзуїтів, Костел Єзуїтів (архикатедральний собор Святого Воскресіння), Вірменська церква (Покровський кафедральний собор), Будинок Магістрату та Воєводства, Івано-Франківська обласна філармонія, театр ім. С. Монюшка. Взагалі не облаштовані — Темпель Реформістська синагога, Костел Христа Царя.

Санвузол відсутній тільки в чотирьох об'єктів — в Палаці Потоцьких, Історико-меморіальному музеї Олекси Довбуша, Реформістській синагозі та в Музеї Михайла Грушевського.

Таблиця 1 – Туристичні об’єкти м. Івано-Франківська (за юридичною адресою) і послуги, які вони надають

Назва об’єкту	Місткість (екскурсантів)	Надання екскурсійних послуг і тривалість екскурсії	Інші послуги	Роки
1	2	3	4	5
Комплекс будівель палацу власників міста Потоцьких з брамами	>40	Так, за замовленням <1	майстер-класи, фестивалі	3-5
Етнографічний музей старожитностей Гуцульщини	>40	Так, за замовленням <1	майстер-клас з писанкового розпису, виготовлення сирних коників	6-10
Фортчна галерея «Бастіон»	>40	Ні	майстер-класи, фестивалі, виставки, благодійні заходи, заходи живопису.	
Музей Михайла Грушевського	>40	Так. На постійній основі <1	майстер-класи, українські народні танці	11-20
Музей Родинних Професій	<20	Так, за замовленням <1	не надає	
Готель «Австрія»	>40	Так, за замовленням <1	майстер-класи, фестивалі мистецькі заходи.	Понад 20
Пасаж Гартенбергів	>40	Ні, послуги не надаються	майстер класи, виставки, благодійні, тематичні, літературні, вечірні заходи.	
Колегія Єзуїтів	>20	Ні	не надає	
Літературний музей Прикарпаття	>40	Так, за замовленням <1,5	заходи присвячені ознайомленню з експозиціями музею	
Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери	>40	Так, за замовленням <1	заходи присвячені історії жителів Прикарпатського краю під час визвольної боротьби, поетичні вечори, лекції.	
Вірменська церква (Покровський кафедральний собор)	>40	Так, за замовленням <1	літургії	
Будинок Магістрату та Воєводства	>40	Так, за замовленням <1	не надаються	
Музей «Герої Дніпра»	>40	Так, за замовленням <1	майстер-класи уроки мужності, тематичні екскурсії, консультації з пошукових, військових питань.	

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Музей мистецтв Прикарпаття	>40	Так. На постійній основі <1,5	майстер-класи	Понад 20
Темпель Реформістська синагога	>20	Ні	Не надаються	
Івано-Франківський краєзнавчий музей	>40	Так. На постійній основі <1,5	виставки, презентації	
Івано-Франківська обласна філармонія, театр ім. С. Монюшка	>40	Ні	концерти, вистави.	
Костел Христа Царя	>40	Ні	не надаються	
Обласний музично-драматичний театр імені Івана Франка	>40	Так, за замовленням <2	майстер-класи, акторські майстер-класи для дітей, людей із інвалідністю, сценічного дизайну.	
Історико-меморіальний музей Олекси Довбуша	більше 40 осіб	Так, за замовленням <1,5	майстер-класи, фестивалі, інші	
Костел Єзуїтів (архикатедральний собор Святого Воскресіння)	більше 40 осіб	Ні	Фестивалі, фестиваль духовної та естрадної «Великодні дзвони», літургії.	

Більшість об'єктів є доступними для осіб з інвалідністю. В більшості мається на увазі облаштованість пандусом, в Івано-Франківській обласній філармонії також є спеціально обладнані місця та туалети. Історико-меморіальний музей Олекси Довбуша розміщений на першому поверсі, відсутні сходи, є працівник з медичною освітою. Об'єкти, які не мають інфраструктури для осіб з інвалідністю: Етнографічний музей старожитностей Гуцульщини, Музей Михайла Грушевського, Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери, Костел Христа Царя, Палац Потоцьких.

Частина туристичних об'єктів надають розважальні послуги. До таких відносяться: Музей Михайла Грушевського (перегляд фільмів; інтерактивна екскурсія гугл картами місцями Михайла Грушевського), Пасаж Гартенбергів (перегляд фільмів 5-D, виступи зірок української естради, нічні заходи), Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери (квести), Івано-Франківський краєзнавчий музей («Освітній простір»), Фортчна галерея «Бастіон» (демонстрація фільмів), Обласний музично-драматичний театр імені Івана Франка (концерти, спектаклі), Комплекс будівель палацу власників міста Потоцьких з брамами (вистави).

На рисунку 1 показано які інформаційні послуги надають туристичні об'єкти. Деякі об'єкти надають одночасно декілька інформаційних послуг. Отже, найбільше поширеними є інформаційні послуги на власних інтернет-сторінках туристичних об'єктів та безкоштовний доступ до Wi-Fi.

Сакральні туристичні об'єкти мають обмежену кількість послуг загалом, зокрема інформаційних. Наприклад, Костел Єзуїтів (архикатедральний собор Святого Воскресіння) не надає ні одні послуги із зазначених на рис.1.

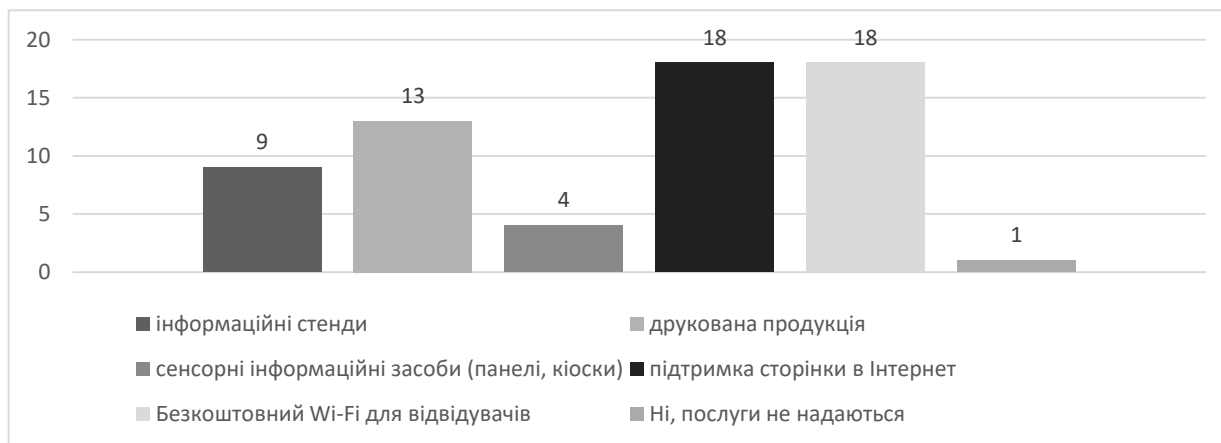

Рисунок 1 – Надання інформаційних послуг туристичними об'єктами м.Івано-Франківська

За результатами соціологічного опитування можна відстежити, що культурні, мистецькі заходи проводять всі об'єкти, окрім релігійних. Оздоровчі послуги не надаються ні одним з проаналізованих туристичних об'єктів міста. Аналогічно послуги з використанням транспортних засобів не доступні.

Відсутність або недостатність туристичної інфраструктури є точкою подальшого розвитку для туристичних об'єктів міста Івано-Франківська задля подальшого залучення іноземних туристів [13].

За офіційними даними у 2020 р. Івано-Франківську область відвідало 1,8 млн туристів і екскурсантів, що на 10% менше, ніж у 2019 р. Падіння пов'язане з пандемією COVID-19 [3].

У рамках співпраці управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської облдержадміністрації і телекомунікаційного оператора «Київстар» проведено аналіз даних мобільності груп абонентів протягом 2020 року до Івано-Франківської області. У 2020 р. Прикарпаття відвідало 3,4 млн абонентів з 23 областей України, з них — 2,1 млн. короткотермінових відвідувачів та 1,3 млн. одноденних відвідувачів [10].

У порівнянні з 2019 р. зафіксовано падіння гостьового потоку короткотермінових відвідувачів з облікованою тривалістю перебування від 12 годин до 7 днів (потенційних екскурсантів і туристів) — на 10,9% [10]. Ця тенденція характерна й для окремих туристичних об'єктів міста Івано-Франківська, за окремими виключеннями. (табл.2).

За результатами таблиці 2 можна зробити висновок, що на спад надання туристичних послуг вплинула пандемія COVID-19, внаслідок якої відвідування історико-культурних пам'яток стрімко знизилось. Для м. Івано-Франківська після пандемії стан міжнародного туризму не покращився у зв'язку із військовим станом в країні. Перспективи зростання можемо прогнозувати в повоєнний період відбудови.

Найбільше короткотермінових відвідувачів – внутрішніх туристів у довоєнні роки у Івано-Франківську область приїздили із Львівської (25%), Тернопільської (17%), Чернівецької (17%), Київської областей та з м. Києва (13%). До першої десятки регіонів з найбільшою чисельністю відвідувачів Прикарпаття увійшли також Закарпатська, Хмельницька, Вінницька, Рівненська, Одеська, Дніпропетровська області.

З іноземних відвідувачів – міжнародних туристів найчастіше туристичні об'єкти Івано-Франківська відвідували польські туристи. Їх цікавили всі об'єкти окрім Реформістської синагоги. Серед опитаних респондентів – відвідувачів туристичних об'єктів м. Івано-Франківська виявились туристи з Англії, США, Китаю, Білорусі, Франції та Бахрейну.

Таблиця 2 - Зміни обсягу наданих туристичних послуг протягом 2019-2021, %

Обсяг наданих туристичних послуг	Туристичні об'єкти м. Івано-Франківська
Дуже високий спад (більше 25% в рік)	Етнографічний музей старожитностей Гуцульщини Колегія Єзуїтів Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери Будинок Магістрату та Воеводства Музей «Герої Дніпра» Темпель Реформістська синагога Фортчна галерея «Бастіон» Івано-Франківська обласна філармонія, театр ім. С. Монюшка Комплекс будівель палацу власників міста Потоцьких з брамами.
Значний спад (10-25% в рік)	Готель «Австрія» Пасаж Гартенбергів Літературний музей Прикарпаття Костел Христа Царя Обласний музично-драматичний театр імені Івана Франка Музей Родинних Професій Історико-меморіальний музей Олекси Довбуша.
Невисокий спад (менше 10% в рік)	-
Невисокий ріст (менше 10% в рік)	Музей Михайла Грушевського Костел Єзуїтів (архикатедральний собор Святого Воскресіння), Вірменська церква (Покровський кафедральний собор) Музей мистецтв Прикарпаття Івано-Франківський краєзнавчий музей,
Значний ріст (10-25% в рік)	-

Одне з питань складеної анкети стосувалось мети поїздки. На рисунку 2 представлений розподіл відповідей респондентів. Найчастіше у Івано-Франківськ туристи завітали з культурно-пізнавальною метою. Частина відвідувачів основною метою зазначила гірськолижний туризм, стільки ж респондентів – діловий.

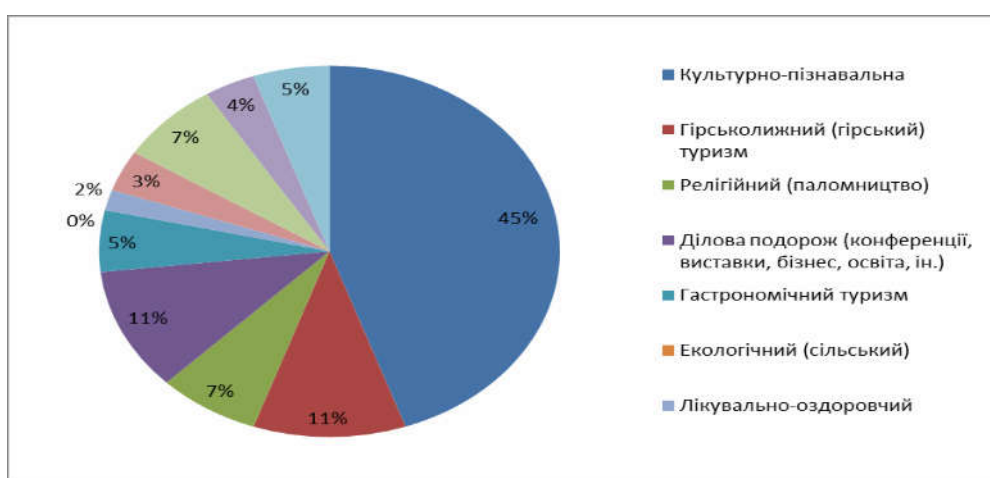

Рисунок 2 – Мета подорожі опитаних респондентів - відвідувачів туристичних об'єктів м.Івано-Франківська

Для подальшого розвитку міжнародного туризму в Івано-Франківську потрібно розуміти звідки турист отримує інформацію про туристичний об'єкт. Очікувано в наш час, що найбільше про туристичні об'єкти дізнаються з Інтернету. Також, працівники та власники закладів надали інформацію, що в них є або свій сайт або сторінка в соціальних мережах, що є значно доступнішим для споживачів. Це пов'язано з тим, що дізнаватись інформацію безпосередньо в туристичних-інформаційних центрах, на виставках та ярмарках займає більше часу ніж пошук в мережі. Тому зараз критично важливим для об'єктів є діджиталізація для збільшення відвідувачів. Тому, якщо приділити достатньо часу та коштів для розвитку інформаційних платформ об'єктів, кількість відвідувачів пропорційно збільшуватиметься.

Перспективи збільшення потоку іноземних туристів у Івано-Франківську ми бачимо у вирішенні окреслених за результатами соціологічного опитування проблем та у розвитку наявних переваг. Що найбільше сподобалось респондентам в місті за результатами опитування: красивий та затишний обласний центр, пішохідний центр, архітектура, інфраструктура міста, компактність міста, проведення масових заходів, доступні ціни, велика кількість вистав, заходів; сучасний, прогресивний, інтерактивний музей, краса природи, місцевий колорит, автентичність, кераміка, місце розташування, компактність міста, автентичність, атмосфера, культура, організація екскурсій, культурні пам'ятки, місцева кухня, краєвиди, оздоровчий ефект, інтерактивні, інформаційні панелі, інформаційність, новизна, власна ідентичність, відпочинкова інфраструктура, обслуговування, виставкові зали, унікальні експонати, які представлені в музеях Прикарпаття, традиційне приготування страв, доступні ціни, затишна атмосфера міста, мало туристів, доступність, окультуреність, красивий центр з старовинними будинками, унікальність архітектури, яка потребує реставрацій та державної підтримки.

Висновки. Проведене дослідження дозволило досягнути мети — визначено наявний потенціал, стан, атрактивність історико-культурних пам'яток міста Івано-Франківська, визначено проблеми та перспективи для їх покращення.

Виконані поставлені задачі, а саме: відібрано 21 найбільш привабливий історико-культурні об'єкти міста Івано-Франківська, проаналізовано їх інфраструктуру та проблеми і перспективи залучення іноземних туристів на основі соціологічного дослідження. Із використанням статистичної звітності здійснено аналіз кількісних і якісних показників туристичних потоків. Досліджено проблеми та перспективи підвищення атрактивності об'єктів історико-культурної спадщини міста Івано-Франківська.

За результатами проведеного дослідження найбільш атрактивними історико-культурними об'єктами Івано-Франківська на даний момент є: Пасаж Гартенбергів, Костел Єзуїтів, Вірменська церква, Івано-Франківський краєзнавчий музей та Темпель Реформістська синагога. Найменш атрактивними об'єктами є: Музей Михайла Грушевського, Колегія Єзуїтів, Івано-Франківський музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери. Останні об'єкти мають більший потенціал для того, щоб стати привабливими для туристів, зокрема міжнародних.

В повоєнній відбудові України розвиток міжнародного туризму в Івано-Франківську виглядає актуальною та перспективною галуззю, яка може стати важливим джерелом доходів для міста та допомогти підвищити його престиж в міжнародному співтоваристві.

Література

1. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>
2. Козловський Є. В., Ткаченко Т. І. Особливості управління проектами в сфері туризму на основі застосування механізмів державно-приватного партнерства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 9. С. 78–82.

3. Архипова Л.М. Гранична місткість та сталий розвиток рекреаційної зони «Буковель». Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування. *Науково-технічний журнал*. 2014. No2 (10). С.93–100
4. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021–2027 роки URL: <https://www.if.gov.ua/strategiya-rozvitku-ivano-frankivskoyi-oblasti>
5. Редько В.Є. Проектний підхід до управління розвитком туризму. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 7. Частина 3. С. 167–170.
6. ІФНТУНГ. URL: <https://nung.edu.ua/news/vidbulosya-ofitsiyne-vidkryttya-mizhnarodnoho-seminaru-rozvytok-mistsevoyi-kultury-ta>
7. Тимейчук А. М. Управління туристичними проектами як основний функціональний елемент практичного туризмознавства. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Випуск 50. С. 379–383.
8. Лінтур І. В., Кампов Н. С., Касинець О. В. Інвестиційні проекти розвитку туристичного комплексу України. *Економіка і суспільство*. 2018. № 14. С. 613–618.
9. Зайцева, М. М. Соціальний аспект туристичної діяльності. Теорія та методологія досліджень соціальних проблем. Міждисцип. електрон. зб. наук. праць з соціолог. та соц. роб. ХНУ імені В.Н. Каразіна. Харків, 2016. Вип.5. С. 23-27. URL: <https://periodicals.karazin.ua/socioprostir/article/view/5324>
10. Івано-Франківська обласна державна адміністрація. Статистика URL: <https://www.if.gov.ua/turizm/statistika-tourism>
11. Kinash, I. P., Arkhypova, L. M., Polyanska, A. S., Dzoba, O. G., Andrusiv, U. Y., & Iuras, I. I. (2019). Economic evaluation of tourism infrastructure development in Ukraine. Paper presented at the IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 477(1) doi:10.1088/1757-899X/477/1/012020
12. Arkhypova L, Fomenko, N., Kinash, I and Golovnia, O., 2019. Territorial Recreational Systems and Sustainable Development. 7th Int. Conf. on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES) Advances in Economics, Business and Management Research, Atlantis Press (99). 189-194. doi:10.2991/mdsmes-19.2019.36
13. Tsiotas, D., Krabokoukis, T., & Polyzos, S., 2020. Detecting in- terregional patterns in tourism seasonality of Greece: A principal components analysis approach. *Regional Science Inquiry*, 12(2), 91-112.

References

1. Stratehii rozvytku turyzmu ta kurortiv na period do 2026 roku URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Kozlovskiy, Ye.V., Tkachenko, T.I. (2019). Osoblyvosti upravlinnia proektamy v sferi turyzmu na osnovi zastosuvannya mekhanizmiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 9. 78–82 [in Ukrainian].
3. Arkhypova L. M. Hranychna mistkist ta stalyi rozvytok rekreatsinyoi zony «Bukovel». *Ekolohichna bezpeka ta zbalansovane resursokorystuvannya*. *Naukovo-tekhnichnyi zhurnal*. 2014. No2 (10). S. 93–100. [in Ukrainian]
4. Stratehii rozvytku Ivano-Frankivskoi oblasti na 2021–2027 roky URL: <https://www.if.gov.ua/strategiya-rozvitku-ivano-frankivskoyi-oblasti> [in Ukrainian].
5. Redko, V.Ie. (2014). Proektnyi pidkhid do upravlinnia rozvytkom turyzmu. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, 7 (3). 167-170 [in Ukrainian].
6. IFNTUNH URL: <https://nung.edu.ua/news/vidbulosya-ofitsiyne-vidkryttya-mizhnarodnoho-seminaru-rozvytok-mistsevoyi-kultury-ta> [in Ukrainian].
7. Tymeichuk, A.M. (2018). Upravlinnia turystychnymy proektamy yak osnovnyi funktsionalnyi element praktychnoho turyzmoznavstva Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. 50. 379-383 [in Ukrainian].

8. Lintur, I.V., Kampov, N.S., Kasynets, O.V. (2018). Investytsiini proekty rozvytku turystychnoho kompleksu Ukrainy. *Ekonomika i suspilstvo*, 14. 613- 618 [in Ukrainian].
9. Zaytseva, M. M. (2016) Sotsialnyy aspekt turystychnoyi diyalnosti. *Teoriya ta metodolohiya doslidzhen' sotsial'nykh problem. Mizhdystsyp. elektron. zb. nauk. prats' z sotsioloh.ta sots. rob. KHNU imeni V.N. Karazina. Kharkiv. Vyp.5. S. 23-27.* [in Ukrainian]
10. Ivano-Frankivska oblasna derzhavna administratsiia. *Statystyka* URL: <https://www.if.gov.ua/turizm/statistika-tourism> [in Ukrainian].
11. Kinash, I. P., Arkhypova, L. M., Polyanska, A. S., Dzoba, O. G., Andrusiv, U. Y., & Iuras, I. I. (2019). Economic evaluation of tourism infrastructure development in Ukraine. Paper presented at the IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 477(1) doi:10.1088/1757-899X/477/1/012020
12. Arkhypova L, Fomenko, N., Kinash, I and Golovnia, O., 2019. Territorial Recreational Systems and Sustainable Development. 7th Int. Conf. on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES) *Advances in Economics, Business and Management Research*, Atlantis Press (99). 189-194. doi:10.2991/mdsmes-19.2019.36
13. Tsiotas, D., Krabokoukis, T., & Polyzos, S., 2020. Detecting in- terregional patterns in tourism seasonality of Greece: A principal components analysis approach. *Regional Science Inquiry*, 12(2), 91-112.